

Prvi deo: Pregled

Ključni tekst: *Jeremija 17,10*

Središte proučavanja: *1. Petrova 1,4; Isus Navin 7; Psalam 139,1–16; Jezdra 10,11; Luka 12,15; Isus Navin 8,1–29*

Posle odlučujuće pobede nad Jerihonom, Izrailj je pretrpeo ponižavajući poraz od naizgled slabe vojske Gaja. Dok Isus Navin traži objašnjenje od Boga, shvata da je razlog debakla mnogo ozbiljniji od toga što se on nije konsultovao sa Bogom pre nego što su krenuli protiv Gaja. Za neuspeh se ne može okriviti samo nedostatak odgovarajuće vojne spremnosti ili strategije. Naprotiv, problem je u unutrašnjem neprijatelju.

Ne, neprijatelj nije špijun koji za protivnika obezbeđuje ključne obaveštajne podatke. Počinitelj zla je jedan od Izrailjaca. Uzimajući plen iz Jerihona, Ahan je prekršio pravila božanskog rata. Poraz Izrailja koji je usledio poslužio je kao vitalni podsetnik za Izrailj, a posebno za Isusa Navina, o duhovnom aspektu ovih bitaka. Pored toga, upozorio je Izrailj da Bog neće tolerisati grehe svog naroda, baš kao što nije tolerisao grehe Hananejaca, posebno s obzirom na količinu svetlosti koju je Izrailj imao.

Ahanov prestup, sam po sebi, dovoljno je besmislen ali ono što je još upečatljivije je nepokajnička i uporna priroda njegovog greha. Ahanova lakomisljena tvrdoglavost podstiče Boga da se brzo i drastično pozabavi njegovom neposlušnošću. Ova tužna epizoda, odmah na početku osvajanja, ilustruje nerazumnu prirodu greha. Ove sedmice, priča o Ahanu nas poziva da se vratimo na užasnu odliku greha.

Drugi deo: Komentar

U Bibliji postoje različiti izrazi za greh i njegovo opisivanje. Najčešće reči za greh u Starom zavetu su *hattaah*, obično se prevodi kao „greh“, *’awon* (tradicionalno prevedeno kao „nepravda“) i *pesha*

(obično se prevodi kao „prestup“). Upotreba ovih termina u Starom zavetu pokazuje da se značenje greha kreće od namernog ili nenamernog odstupanja od standarda, kao u slučaju kršenja Božjeg zakona, nedostizanja ili neuspeha u dostizanju cilja, do svesne i otvorene pobune protiv Boga. U ovoj poslednjoj kategoriji gresi nisu iskupljivi. U tekstu 4. Mojsijeva 15,30 ovi gresi su opisani na sledeći način: „Ali ko od sile zgriješi između rođenijeh u zemlji ili između došljaka, on ruži Gospoda; neka se istrijebi ona duša iz naroda svojega“. Slika osobe koja nešto radi „diktatorski, nadmoćno, bezobzirno“ (bukvalno prevođenje hebrejskog izraza „*beyad ramah*“) prikazuje dobrovoljni i svesni čin neposlušnosti Gospodu.

Za ovaj greh nema žrtvenog leka jer nema pokajanja. Nema zamene za grešnika koji ne prepoznaje nikakvu potrebu za tim. U poglavlju Isus Navin 7, Ahan postupa „bezobzirno“, i pošto odbija da oseti kajanje za svoj greh, ništa drugo se ne može učiniti za njega. Svaka prilika pokazivanja blagodati tokom celog procesa pokazuje koliko njegovo srce postaje sve tvrđe.

Apsurd Ahanovog tvrdoglavog stava, uprkos vidljivoj manifestaciji Božjeg razdvajanja reke Jordan na dva dela, i čudesnog rušenja neprobojnih zidova Jerihona, poziva čitaoca da razmisli o prirodi greha. Džordž Najt pronicljivo ističe razliku između „GREHA“ velikim slovima i „greha“ malim slovima. Dok je prvi izvor, drugi je tok; prvo je bolest, drugo je simptom. Vrlo često se ljudi bave samo ovim poslednjim, onim što se manifestuje u njihovom ponašanju, ne shvatajući da je ponašanje samo odraz onoga što se dešava u srcu. (Vidi George Knight, *Sin and Salvation: God's Work for and in Us* [Hagerstown, MD: Review and Herald, 2009], str. 28–51.) U Njegovim dijalozima sa verskim vođama Jude, ovaj pojam greha kao bolesti objašnjava Isusov naglasak na „srcu“, za razliku od spoljašnjeg čina odanosti i poslušnosti. Bez sumnje, u suočavanju sa bilo kojom bolešću, potrebno je da se pozabavite simptomima, ali lečenje se ne može zaustaviti na tome ako je izlečenje stvarni cilj.

U ovom kontekstu, GREH, napisano velikim slovima, je osnovno stanje svih grešnika, i shodno tome, stav je taj koji ih kao takve definiše. Takav način razmišljanja je očigledan u Luciferovom pokušaju da zauzme Božje mesto, a takođe se vidi i u ljudskom nastojanju da bude

poput Boga u Edemskom vrtu. Osnovni stav grešnika je uzaludan pokušaj da zauzmu Stvoriteljevo mesto. Kao što je Herbert Daglas to tako dobro izrazio: „Greh je stisnuta pesnica stvorenog bića pred licem svog Stvoritelja; greh je stvorenje koje ne veruje Bogu, svrgavajući Ga kao Gospodara svog života“. – Herbert Douglass, *Why Jesus Waits* (Nampa, ID: Pacific Press, 2002), str. 18.

Zanimljivo je da se reč „greh“ ne pojavljuje u poglavljima 1. Mojsijeva 2 i 1. Mojsijeva 3, ali narativ ukazuje na Evin pokušaj da zauzme mesto Boga. U poglavlju 1. Mojsijeva 1, svaki dan stvaranja završava se Božjom ocenom onoga što je upravo stvorio. Sekvenca „I vidje Bog“ (*r'h*) da je ono što je napravio „dobro“ (*towv*) pojavljuje se šest puta. Isti redosled se pojavljuje kada Eva vidi (*r'h*) plod drveta i proglasi ga dobrim (*towv*). Ova pažljiva upotreba reči ukazuje na to da je prvobitni greh ljudski pokušaj da zauzme Božje mesto u izgovaranju i procenjivanju onoga što je dobro. Isti niz će se ponovo pojaviti u poglavlju 1. Mojsijeva 6, kada deca Božija vide (*r'h*) kćeri ljudske i smatraju ih „lepim“, što je ista hebrejska reč za „dobro“ (*towv*), koja je korišćena u 1. i 3. poglavlju (uporedi sa tekstom 1. Mojsijeva 6,1.2). Još jednom čovečanstvo pokušava da bude Bog, sa katastrofalnim posledicama.

Ahanova otvorena pobuna protiv izričite Božje zapovesti podseća na Luciferov prvobitni pokušaj da zauzme Božje mesto. U svom slepilu nisu mogli da shvate glupost takvog poduhvata. Na kraju su osuđeni, ne zbog Božije nesposobnosti ili nespremnosti da im oprost, već zbog lude istrajnosti u mišljenju da mogu biti kao Bog ili da budu vlasnici svoje sudbine, nezavisno od izvora života.

Iako bi neki mogli da ukažu na težinu Ahanove kazne kao dokaz kontrasta između Boga Starog zaveta i Boga, kako ga je otkrio Isus, u Novom zavetu, priča o Ahanu nalazi paralelu u poglavlju Dela 5, u kojoj Luka govori kako je Bog odjednom pohodio greh Ananije i Safire.

Postoji nekoliko sličnosti između ova dva događaja. Prvo, obe radnje su opisane istim verbalnim korenom. U Septuaginti, najstarijem grčkom prevodu Starog zaveta, Ahan je opisan kao neko ko prisvaja (*nosphizomai*) za sebe stvari koje su posvećene Gospodu. Isti glagol opisuje kako Ananiju i Safira čuvaju (*nosphizo*) za sebe ono što su javno posvetili Gospodu. Drugo, u oba slučaja

uzimaju od stvari koje su posvećene Bogu. Kada su Ananija i Safira posvetili sav prihod od prodaje zemlje Bogu, sav prihod je pripadao Bogu. Iz tog razloga, njihovi gresi, kao i Ahanovi, uključivali su laž i krađu. Treće, oba incidenta su se dogodila u ključno vreme za Božji narod: početak osvajanja i početak osnivanja crkve.

Možda je iz tog razloga njihov prekršaj naišao na brzu odmazdu. Komentarišući presudu protiv Ananije i Safire, Elen G. Vajt kaže: „Beskrajna Mudrost je videla da je ovaj jasni izraz gneva Božijeg bio neophodan da bi se mlada crkva sačuvala od razočaranja. Broj vernika se naglo povećavao. Crkva bi bila ugrožena da su, u brzom porastu obraćenika, u nju došli muškarci i žene koji bi, tvrdeći da služe Bogu, ustvari obožavali boga novca“ – *Dela apostolska*, str. 73. Isto bi se moglo reći i za Ahanovu kaznu.

Ideja da postoje dva različita standarda u pogledu Božjeg postupanja sa grehom, jedan koji se primenjivao u Starom i drugi u Novom zavetu je pogrešna. U stvari, „sotona mnoge vara svojom ubedljivom teorijom da je Božja ljubav prema pripadnicima Njegovog naroda tako velika, da će On naći neki izgovor i opravdati svaki njihov greh. Sotona tvrdi da božanske pretnje, izrečene u Njegovoj Reči, treba da odigraju određenu ulogu u uzdizanju načela Njegove moralne vladavine, ali da se nikada neće doslovno ispuniti. Međutim, u svim postupcima prema svojim stvorenjima Bog se držao načela pravednosti i otkrivao pravu prirodu greha, pokazujući da su beda i smrt njegove neizbežne posledice“ – Elen G. Vajt, *Patrijarsi i proroci*, str. 522.

Priča o Ahanu služi kao upozorenje o mračnoj prirodi greha, ali takođe pokazuje Božju milost. Vekovima kasnije, Bog obećava preko proroka Osije da će pretvoriti dolinu Ahor (nevolje), mesto gde su Ahan i njegova porodica živi sahranjeni, u vrata nade (Osija 2,15). Zaista, On je Bog preokreta.

Treći deo: Primena u životu

Greh i spasenje

U svojoj knjizi pomenutoj ranije u ovoj lekciji, Džordž Najt tvrdi da su greh i spasenje definisani istom rečju: ljubav. Po njegovom mišljenju, greh je usmeravanje ljubavi ka pogrešnom objektu, konkretno, sebi. Nasuprot tome, spasenje je takođe ljubav, ali to je ljubav usmerena ka odgovarajućem objektu, naime, Bogu.

1. Da li se slažete sa ovom procenom? Objasnite.

2. Ako se slažete, navedite praktičan primer kako se ovaj koncept primenjuje u stvarnom životu.

Težina greha

„Lakomisleni mladić je pitao propovednika: 'Kažete da nespašeni ljudi nose teret greha. Ja ne osećam ništa. Koliko je greh težak? Da li deset kilograma? Osamdeset kilograma?' Propovednik je odgovorio, pitajući ga: 'Kada biste stavili teg od 400 kilograma na leš, da li bi on išta osetio?' Mladić je odgovorio: 'Ne bi osećao ništa jer je mrtav'. Propovednik je zaključio: 'Zaista je duhovno mrtav onaj ko ne oseća nikakav teret greha ili je ravnodušan prema svom bremenu i lakomislen u pogledu njegovog prisustva'. Mladić više ništa nije rekao.“ – Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2000), str. 334, 335.

1. Kako nam navika, kao što je predložila Elen G. Vajt, da svakog dana provodimo „sat vremena u razmišljanju o Hristovom životu... posebno o kraju Njegovog života“, pomaže da shvatimo pravu prirodu greha? (Vidi *Čežnja vekova*, str. 83.)

2. Na koji način se sotona danas trudi da natera ljude da olako gledaju na greh? Kako da izbegnemo ovu zamku?